

ΤΕΥΧΟΣ 162

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Κ. Μπαλάσκας, [Ανάγκη ορθολογισμού](#)

ΣΧΟΛΙΑ

Κ. Μπαλάσκας: [Το «θέλω» και το «πρέπει»](#)

Κ. Μπαλάσκας: [Τεχνολογία και ανεργία](#)

Γ. Μπασλής: [Η ευθύνη των εκπαιδευτικών να παίρνουν αποφάσεις και να καινοτομούν](#)

Β. Τσάφος, [Ανοίγοντας και πάλι τη συζήτηση για τη θέση και τον ρόλο της αρχαιότητας στο σύγχρονο σχολείο.](#)

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

«No Hope», κυρία....της Ειρήνης Αντωνάρκου

Γιώργος Μπαγάκης, Απόπειρα αποτίμησης της δεκαετιάζων εμπειρίας αυτοαξιολόγησης σχολείου στην Ελλάδα. Τι τελικά καθορίζει την αυτοαξιολόγηση;

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Παρασκευή Μόλαρη: Μια ενδιαφέρουσα διημερίδα : «Διδάσκοντας και συνομιλώντας με την Ιστορία στο σύγχρονο σχολείο»

Κώστας Αγγελάκος, Ανιχνεύοντας αδιέξοδα στη διδασκαλία της Ιστορίας στο “σημερινό σχολείο της λήθης”

Άγγελος Παληκίδης -Γιώργος Κόκκινος - Αντρέας Ανδρέου- Πέτρος Τραντάς, Μορφές βίας και πόλεμος στη διδασκαλία της Ιστορίας -Μια εμπειρική έρευνα σε μελλοντικούς εκπαιδευτικούς

Αντ.Σμυρναίος, Το μεταλλείο της ιστορίας στη σχολική τάξη: στίξεις και αντιστίξεις στη διδασκαλία των ιστορικών πηγών

Κονιτοπούλου Βασιλική Ειρήνη, Rosales Pardo Javier, De Sixte Herrera Raquel, Ο ρόλος της αυτονομίας των μαθητών σε μια Διδακτική Ενότητα. Μια εμπειρική μελέτη σε αρχάριους δασκάλους στο μάθημα της Ιστορίας.

Ηλίας Στουραΐτης, Προσεγγίζοντας την ιστορική εκπαίδευση μέσω των εμπορικών βίντεο παιχνιδιών (video games): τυπολογίες και παραδείγματα διδακτικής προσέγγισης

Γεωργία Κουσερη, Έκφραση ιστορικής σκέψης στο σχολείο και το μουσείο

Εύη Συρίγα, Ιστορία και Λογοτεχνία. Διαθεματική πρόταση διδασκαλίας της Ιστορίας στο σχολείο με θέμα: Οι πρόσφυγες του 1922

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΤΙΚΗ

[Τραυματική μνήμη και λογοτεχνία](#). Για το μυθιστόρημα της Έλενας Χουζούρη [Ο θεός Αβραάμ μένει πάντα εδώ](#) (Πατάκη, Αθήνα 2016)

Γράφει ο Γιώργος Κόκκινος.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ

Εκδόσεις Πατάκη, Ακαδημίας 65, Αθήνα
Τηλ. 210.38.11.850, 210.38.11.740

Περιεχόμενα

Σεμινάρια	2
Διεθνή νέα	2
Βιβλία	2
Συνέδρια,	3
Ενδιαφέροντα	3
Εκπ. προγρ.	4
Διαγωνισμοί	4
Το κείμενο του μήνα	5

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

→ [Κινηματογραφώντας προσωπικές ιστορίες](#) με τον **Βασίλη Λουλέ**. Στη Βωβούσα, 29 Ιουλίου-5 Αυγούστου 2017. Δηλώσεις συμμετοχής vassilisloules@gmail.com

→ Το Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη διοργανώνει **απογευματινό τμήμα ενηλίκων αφιερωμένο στη Δημιουργική Γραφή**. Οι συναντήσεις συντονίζονται από τον **Φίλιππο Μανδηλαρά**, Πραξιτέλους 169 & Μπουμπουλίνας στον Πειραιά. Η διαδικασία των αιτήσεων έχει ξεκινήσει και για τη συμμετοχή ζητείται δείγμα πρόσφατης γραφής. Η αποστολή του δείγματος συνοδευόμενο από σύντομο βιογραφικό, γίνεται ηλεκτρονικά, στη διεύθυνση info@laskaridou.gr, **μέχρι και τις 25 Ιουλίου 2017**.

→ **NEO**: Σεμινάρια [της Ερμούπολης](#), από την Πέμπτη 6 Ιουλίου

ου έως την Τρίτη 11 Ιουλίου 2017

→ **NEO**: Το Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε. και το Εργαστήριο Προηγμένων Μαθησιακών Τεχνολογιών στη Δια Βίου και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση (Ε.Δι.Β.Ε.Α) του Πανεπιστημίου Κρήτης, διοργανώνουν το **«3ο Θερινό Σχολείο»** με θέμα: **«Τ.Π.Ε και Δημιουργικότητα στο Σύγχρονο Σχολείο»**, 3-11/7/2017.

→ **NEO**: [Δημιουργώντας Κόμικς: Ιστορία, Γλώσσα, Είδη και Τεχνικές Αφήγησης](#) 4μηνο Πρόγραμμα από το E-Learning του ΚΔΒΜ του Πανεπιστημίου Αθηνών (έναρξη:2/10/17)

→ Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων οργανώνει το 2017 το **«3ο ΘΕΡΙΝΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ**

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ - Από την Αρχαιοελληνική Γραμματεία έως Σήμερα». Πληρ. nitsi@cc.uoi.gr www.summerschool.ac.uoi.gr

→ Κύκλος εργαστηρίων για εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από το Εθνικό Θέατρο. [Πληροφορίες](#).

ΔΙΕΘΝΗ

→ Το Παν/μιο της Βιέννης διοργανώνει [Συνέδριο](#) με θέμα: **"Mirrors and Mirroring: From Antiquity to the Early Modern Period"**, 6-7/10/2017

→ [CARN Conference 2017](#): Rethymno, Greece "Reflecting on Action Re-

search in an unequal world: an alternative perspective towards democracy" 20-22/10/2017

→ International Conference on ["Classical Antiquity & Memory from the 19th to the 21st Century"](#), 28-30/9/2017

ΒΙΒΛΙΑ

Αγγελάκος, Κώστας. [Η πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση \(1964-2014\) : Η αφόρητη επανάληψη και η αβάστακτη ελαφρότητα του δημόσιου πολιτικού λόγου και διαλόγου](#). Αθήνα : Μεταίχμιο, 2017.

Συλλογικό έργο. [Η εποχή του διαστήματος](#) : Ηλεκτρική και ηλεκτρονική τέχνη στην Ελλάδα 1957-1989- επιμέλεια Θανάσης Μουτσόπουλος, Κωνσταντίνος Βασιλείου. Αθήνα : Ασίνη, 2017.

Παρασκευόπουλος, Μιχάλης Β. [Wittgenstein και θεολογία](#) : Η υποδοχή της φιλοσοφίας της θρησκείας του Wittgenstein από τη νεοελληνική θεολογία. Αθήνα : Γρηγόρη, 2017.

Rodari, Gianni, 1920-1980. [Η θαυμαστή ιστορία του ανθρώπου από την αρχή](#) · μετάφραση Βασιλική Νίκα, Ιωάννης Δημητρούκας. Αθήνα : Εκδόσεις Πατάκη, 2017.

Συλλογικό έργο. [Έλληνες πολιτικοί πρόσφυγες στην Ανατολική Ευρώπη](#) : Πρακτικά ημερίδας. Αθήνα : Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων, 2017

Τζιόβας, Δημήτρης, 1957-. [Η πολιτισμική ποιητική της ελληνικής πεζογραφίας](#) : Από την ερμηνεία στην ηθική · μετάφραση Αθανάσιος Κατσικερός. Ηράκλειο Κρήτης : Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2017.

Κόκκος, Αλέξης., [Εκπαίδευση και Χειραφέτηση: Μετασχηματίζοντας στερεοτυπικές αντιλήψεις στο σχολείο και στην εκπαίδευση ενηλίκων](#). Αθήνα : ΕΕΕΕ, 2017.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ - ΗΜΕΡΙΔΕΣ - ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

→ **NEO:** Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών "Δημιουργική Γραφή" του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας σε συνεργασία με το Κοινό Διαπανεπιστημιακό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών "Δημιουργική Γραφή" (Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο - Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας) και το Τμήμα Ξένων Γλωσσών Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου ανακοινώνουν τη διοργάνωση του [3ου Διεθνούς Συνεδρίου](#) με θέμα «**Δημιουργική Γραφή**», **6-8/10/2017** στην Κέρκυρα.

→ [3ο Διεθνές Συνέδριο](#) για την **Προώθηση της Εκπαιδευτικής Καινοτομίας**, Συνεδριακό Κέντρο του Τ.Ε.Ι. Λάρισας, **13-15 Οκτωβρίου 2017**. synedrio.eepek.gr, info@eepek.gr

→ Συνέδριο Επιστημολογίας με θέμα [Διδακτική των Επιστημών: Ο εκδημοκρατισμός της γνώσης, γνωστικά τείχη, εκκλαίευση, προκλήσεις & διαχείριση](#), Καβάλα, **13-15 Οκτωβρίου 2017**.

→ Πανελλήνιο [Συνέδριο](#) με θέμα: «**Λογοτεχνική ανάγνωση στο σχολείο και στην κοινωνία**», Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, **20-22 Οκτωβρίου 2017**.

→ Το Μουσείο Καζαντζάκη συμμετέχει στη διοργάνωση [Διεθνούς Συνεδρίου](#) με θέμα: «**Η θέση του Νίκου Καζαντζάκη στην Εκπαίδευση, στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό**». Ηράκλειο, **20-22 Οκτωβρίου 2017**.

→ **NEO:** Συνέδριο με θέμα «**Η εκπαίδευση στην εποχή των Τ.Π.Ε. & της καινοτομίας**», Αθήνα, Ίδρυμα Ευγενίδου, **9-10/12/2017**. Ανακοίνωση του προγράμματος: 1η Οκτωβρίου 2017

→ **NEO:** Το Ινστιτούτο Ανθρωπιστικών και

Κοινωνικών Επιστημών ανακοινώνει τη διοργάνωση του [4ου Πανελληνίου Επιστημονικού Συνεδρίου](#) με κεντρικό θέμα: «**Δημοκρατία, δικαιώματα και ανισότητες στην εποχή της κρίσης. Προκλήσεις στον χώρο της έρευνας και της εκπαίδευσης**». Ηράκλειο, **27 - 29 Απριλίου 2018**. Έναρξη υποβολής περιλήψεων: 15 Σεπτεμβρίου 2017

[Girls Make Films](#)

Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ

→ Πρόγραμμα «Διαδρομές στη Διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης/Ξένης γλώσσας» για διδάσκοντες στην Ελλάδα και το εξωτερικό. [Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος](#).

→ **Έκθεση:** «[Ο φεμινισμός στα χρόνια της μεταπολίτευσης, 1974-1990: ιδέες, συλλογικότητες, διεκδικήσεις](#)», Αθήνα, Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων (31/5-17/12/2017)

→ "Θεωρία και Έρευνα στις Επιστήμες της Αγωγής" <http://periodiko.inpatra.gr/issues/> αναρτήθηκε ο θεματι-

κός τόμος «**Ελληνική Ιστορία και Πολιτισμός**» (19ο τεύχος)

→ [Παιδεία στα Μέσα Επικοινωνίας](#): Σημεία - Κλειδιά για την Ερμηνεία των Μηνυμάτων των Μέσων

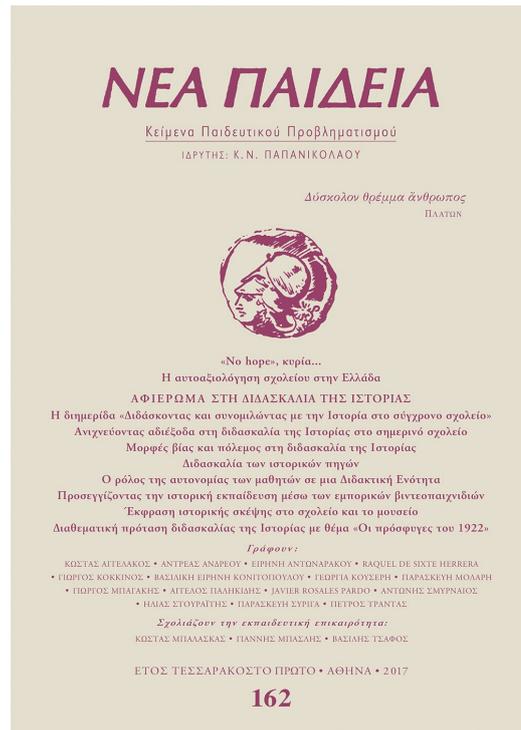
→ Το Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς οργανώνει και υλοποιεί, με τη συνεργασία της ΑΕΛΙΑ, πρόγραμμα ενδυνάμωσης για επαγγελματίες από τον πολιτιστικό και δημιουργικό κλάδο, με τίτλο «[Δημιουργώ Επαγγελματικά](#)», σε τρία από τα Μουσεία του Δικτύου του

→ [Διεθνής Θερινή Μουσική Ακαδημία 2017](#): Πρόγραμμα συναυλιών με χορωδιακή μουσική

→ [EDC & Ανθρώπινα Δικαιώματα](#) μέσω της Δημοκρατικής Παιδείας από EUDEC 19-06-2017

→ **Έκθεση:** [Ιστορίες πίσω από την Ιστορία](#) (28/6-9/7/17)

→ Το Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη ανακοινώνει την [πρόσκτηση της βιβλιοθήκης](#) του καθηγητή Δημήτρη Ν. Μαρωνίτη.

Ανοίγοντας και πάλι τη συζήτηση για τη θέση και τον ρόλο της αρχαιότητας στο σύγχρονο σχολείο

«Ο στοχαστικός αυτός προσανατολισμός προϋποθέτει βέβαια ερωτήματα. Ερωτήματα που αφορούν την παιδευτική αξία της αρχαιοελληνικής γραμματείας, που δεν μπορεί να είναι ανεξάρτητη από το εκπαιδευτικό και κοινωνικό πλαίσιο και την πολιτισμική συγκυρία. Ούτε όμως από τον τρόπο και τα μέσα προσέγγισής της. Πώς για παράδειγμα μπορεί να αποκτήσει νόημα για τους νέους ανθρώπους μια τέτοια προσέγγιση και με ποιους τρόπους θα τους δοθεί η δυνατότητα να συγκροτήσουν μια και να αναδείξουν αυτό το νόημα; Ερωτήματα για τον ρόλο που μπορεί να έχει ένα τέτοιο μάθημα στο σύγχρονο Αναλυτικό Πρόγραμμα σε σχέση με το ευρύτερο στοχοθετικό πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Πρόκειται για μάθημα αρχαιογνωσίας, αποτελεί μέρος της λογοτεχνικής ή/και της γλωσσικής εκπαίδευσης; Πώς διαλέγεται με τα άλλα μαθήματα και με ποια προοπτική; Αλλά και ευρύτερα ερωτήματα που αφορούν τους όρους με βάση τους οποίους προσεγγίζουμε το παρελθόν. Πώς για παράδειγμα, με ποιους πολιτισμικούς όρους και σε ποια πεδία συγκροτείται η ανάγνωση του παρελθόντος; Ή πώς θα ενθαρρύνουμε σταδιακά τους μαθητές και τις μαθήτριές μας να επινοήσουν και οι ίδιοι/ες αναγνώσεις, ώστε να μπορέσουν να ανασυστήσουν με βάση και τη δική τους λογοτεχνική και πολιτισμική εμπειρία την αρχαιοελληνική γραμματεία και τον αρχαίο κόσμο; Με βάση τις απαντήσεις που θα δώσουμε σε αυτά τα ερωτήματα, που δεν είναι απαραίτητο να είναι και τελειωτικές, θα ορίσουμε και το περιεχόμενο, τα κείμενα που θα επιλεγούν, και θα αναζητήσουμε τους τρόπους με βάση τους οποίους θα τα προσεγγίσουμε στο σχολείο. Στο πλαίσιο της αρχαιογνωστικής, της λογοτεχνικής ή της πολιτισμικής μας ευρύτερα παιδείας με την δυναμική προοπτική του κριτικού γραμματισμού.

Έτσι μπορεί για παράδειγμα να βρει τη θέση του και μάλιστα με ποικίλους τρόπους και ο Επιτάφιος του Περικλή/Θουκυδίδη. Μπορεί να προσεγγιστεί αυτόνομα ως ένα πολιτικό κείμενο, που για πρώτη φορά θέτει με τόση ενάργεια τους όρους της δημοκρατίας στην πρώτη της και ιδιότυπη αυτή έκφραση. Μπορεί όμως να αποτελέσει με άλλα μαζί κείμενα, ακόμη και σύγχρονα, έναυσμα για να ξεκινήσει μια συζήτηση όχι μόνο για τον ρόλο μας και τη συμμετοχή μας στα κοινά, αλλά και για την εξιδανίκευση μιας πολιτικής οργάνωσης και τις σκοπιμότητες που μια τέτοια προοπτική υπηρετεί. Και τότε η προσέγγιση της αρχαιότητας, οπότε και το μάθημα, γίνεται για τους μαθητές και τις μαθήτριες έναυσμα να αναρωτηθούν, να ψάξουν με μέσα οικεία, αλλά και πηγή προβληματικών, που τους προτρέπουν να αποτιμήσουν στοχαστικά τη δράση τους, ίσως και κάποια διλήμματα καθοριστικά για τη ζωή τους.»

Βασίλης Τσάφος

([απόσπασμα](#), Νέα Παιδεία 162)